

علل نوتروپنی اولیه در کودکان و ارتباط آن با علایم بالینی و آزمایشگاهی در بیماران

مراجعه کننده به بیمارستان کودکان از سال ۱۳۹۳-۱۳۹۰

دکتر مهناز صادقی شبستری^۱، دکتر سمانه دوستی^۱، دکتر عظیم رضامند^۱

۱- گروه کودکان و نوزادان، بیمارستان کودکان، دانشگاه علوم پزشکی تبریز

مقدمه: به طور کلی نوتروپنی به کاهش نوتروفیل های خون به زیر ۱۵۰۰ میکرو لیتر اطلاق می گردد. نوتروپنی را می تواند به علل بیرونی یا اکتسابی و اختلالات درونی یا اولیه که تکثیر و بلوغ سلولهای میلوئیدی و بنیادی را تحت تاثیر قرار می دهد، تقسیم بندی نمود. از علل نوتروپنی اولیه می توان انواع نوتروپنی شدید مادرزادی (کوستمن)، دوره ای، بیماریهای نقص ایمنی، گریسلی و بیماری ذخیره ای گلیکوژن... را نام برد. نوتروپنی از آنجا اهمیت دارد که می تواند سبب درگیری سایر ارگانهای بدن از جمله پانکراس، CNS، عضلات و قلب شده و موجب عفونتهای میکروبی، ژنژیویت، استوماتیت و عفونتهای دندانی و حتی عفونت های تهدیدکننده حیات شود.

هدف: بررسی علل نوتروپنی اولیه در کودکان و ارتباط آن با علایم بالینی و آزمایشگاهی در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان کودکان

مواد و روش انجام کار: این مطالعه به صورت توصیفی-مقطعی بر روی تمام بیماران مراجعه کننده و یا بستری در مرکز آموزشی و درمانی کودکان تبریز با نتایج آزمایشگاهی نوتروپنی ($PMN < 1500$) طی سالهای ۹۰-۹۳ (مدت سه سال) مورد بررسی قرار گرفت.

نتایج: بعد از ارزیابی ۲۸۰ بیمار نوتروپنیک، در کل ۳۱ بیمار با نوتروپنی اولیه شامل ۱۷ دختر و ۱۴ پسر وارد مطالعه شدند. میانگین سنی بیماران 3.8 ± 3.2 سال بود. شایع ترین علت نوتروپنی در این بیماران شامل نقص ایمنی مرکب در ۸ نفر (۲۵/۸٪)، نوتروپنی مادرزادی در ۷ نفر (۲۵/۵٪)، و نقص ایمنی متغییر شایع در ۵ نفر (۱۶٪) بود. شایع ترین تظاهر بیماری تب و عفونت های مکرر بود. میانگین کل نوتروفیل در بین این افراد ۸۰۶ بود. از نظر شدت نوتروپنی ۹ بیمار نوتروپنی شدید و ۱۱ نوتروپنی متوسط و ۱۱ بیمار نیز نوتروپنی خفیف داشتند. در کل ۴ بیمار به علت عفونت های مکرر شدید فوت گردیدند.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج این مطالعه، شایع ترین علت نوتروپنی اولیه در شمال غرب ایران نقص ایمنی مرکب بود. در پایان، انجام مطالعات بزرگ و متناوب برای تشخیص زودهنگام و درمان مناسب بیماران با نوتروپنی اولیه توصیه می گردد.

کلمات کلیدی: نوتروپنی پایدار، نقص ایمنی مرکب، نوتروپنی مادرزادی، نقص ایمنی متغییر شایع، ایران